

EURÓPSKA KOMISIA

Generálne riaditeľstvo pre dane a colnú úniu
Colná politika, legislatíva, colná sadzba
Colná legislatíva

Brusel, Apríl 2020

TAXUD.A.2/

Predmet: Otázky v oblasti colníctva súvisiace s mimoriadnou situáciou COVID-19- revízia 2

V dôsledku krízovej situácie spôsobenej pandémiou COVID-19 sme dostali rad otázok od členských štátov a hospodárskych subjektov, ktorých zaujíma najmä flexibilita pri uplatňovaní colných ustanovení týkajúcich sa colného rozhodovacieho procesu, colných režimov a colných formalít. Okrem obzvlášť konkrétnych prípadov uvedených nižšie, nie sme v tomto okamihu schopní navrhnúť riešenia, ktoré si vyžadujú zmeny a doplnenia colných právnych predpisov.

Identifikovali sme celý rad existujúcich ustanovení, ktoré poskytujú platné riešenia pre osobitné prípady uvedené nižšie, za týchto výnimočných okolností.

Cieľom tohto dokumentu je preto poskytnúť zainteresovaným stranám usmernenia o praktických riešeniach, ktoré poskytuje súčasný právny rámec, za účelom zabezpečenia jednotného uplatňovania CKÚ, aj v čase krízovej situácie. Keďže sa situácia môže rýchlo vyvíjať a budú potrebné ďalšie usmernenia v súvislosti s inými otázkami, tento oznam je navrhnutý ako vyvíjajúci sa dokument, ktorý bude podľa potreby aktualizovaný.

1. E-commerce – splnomocnenie na colné zastúpenie

Z dôvodu dočasnej absencie personálu, prevádzkovateľa poštových služieb v celej Európe ťažko zvládajú dodávanie obrovského množstva zásielok elektronického obchodu a robia všetko pre to, aby splnili svoje záväzky univerzálnej služby. Expresní prepravcovia a colní zástupcovia konajúci na účet spotrebiteľov, čelia rovnakej situácii pri navrhovaní zásielok s nízkou hodnotou (pod 150€) na prepustenie do voľného obehu.

Získanie splnomocnenia od príjemcov, ktorí sú tiež limitovaní následkami pandémie COVID-19, môže predstavovať významnú dodatočnú administratívnu záťaž pre všetky kategórie hospodárskych subjektov.

V článku 19 ods. 2 druhom pododseku, CKÚ umožňuje colným orgánom upustiť od požiadavky poskytnutia dôkazu o tom, že zastúpená osoba (t. j. príjemca) poskytla splnomocnenie.

Vzhľadom na súčasné osobitné okolnosti týkajúce sa pandémie COVID-19 by colné orgány mohli uplatňovať toto ustanovenie a nevyžadovať žiadne poskytnutie dôkazu o splnomocnení od prevádzkovateľov poštových služieb, expresných dopravcov alebo colných zástupcov na colné konanie, ktoré vykonávajú na účet príjemcu počas obdobia krízovej situácie.

2. Rozhodnutia colných orgánov

a) Nové žiadosti o colné rozhodnutia - iba nevyhnutné

Za súčasných mimoriadnych okolností, môžu hospodárske subjekty vyžadovať určité naliehavé colné povolenia na zabezpečenie fungovania dodávateľského reťazca a voľného pohybu základného tovaru potrebného v členských štátoch.

Podľa článku 22 ods. 2 CKÚ a článku 11 Delegovaného nariadenia CKÚ (EÚ) 2015/2446, musia colné orgány prijať žiadosti o rozhodnutie, pokiaľ tieto žiadosti spĺňajú všetky požiadavky. Colné orgány tým pádom nie sú zo zákona oprávnené systematicky odmietajú uvedené žiadosti o rozhodnutia.

Za súčasných okolností sa odporúča, aby obchodníci sprístupnili colným orgánom čo najviac relevantných informácií spôsobom umožňujúcim diaľkový prístup, na účely kontroly kritérií na udelenie požadovaných povolení.

V súčasnosti sa však hospodárske subjekty vyzývajú, aby žiadali len o nevyhnutné rozhodnutia, v dôsledku čoho by sa colné orgány mohli sústrediť na najnaliehavejšie požiadavky.

b) Predĺženie lehoty na vydanie rozhodnutí colných orgánov pre žiadosti, ktoré už boli predložené

Posledný pododsek článku 22 ods. 3 CKÚ stanovuje výnimku zo 120-dňovej všeobecnej lehoty stanovenej v tom istom ustanovení na vydanie rozhodnutí a / alebo udeľovanie povolení.

Uvedené ustanovenie umožňuje predĺženie lehoty na vydanie rozhodnutia na žiadosť žiadateľa, pokiaľ žiadateľ žiada o predĺženie na vykonanie úprav s cieľom zabezpečiť splnenie podmienok a kritérií. Takáto situácia by mohla nastať, napríklad, v prípadoch kedy žiadatelia v niekoľkých členských štátoch nemôžu povoliť colným orgánom vstup a kontrolu svojich priestorov, z dôvodu obmedzení pohybu a karanténnych opatrení. V takýchto prípadoch by mohli požiadať colné orgány, aby uvedené návštevy odložili, keďže by to predstavovalo žiadosť hospodárskych subjektov o predĺženie na vykonanie úprav s cieľom zabezpečiť splnenie podmienok a kritérií.

3. Colný dlh a záruky

a) Neuskutočniteľnosť predĺženia 3 ročnej lehoty na oznámenie colného dlhu

Trojročnú lehotu stanovenú v článku 103 CKÚ na oznámenie colného dlhu nie je možné predĺžiť. Jediné možné dôvody na pozastavenie plynutia lehôt sú uvedené v tom istom článku. V tejto súvislosti je však potrebné rozlišovať dva scenáre:

- 1) podľa článku 102 ods. 2, ak sa suma colného dlhu rovná sume uvedenej v colnom vyhlásení, prepustenie tovaru colnými orgánmi je rovnocenné oznámeniu colného dlhu. V týchto prípadoch sa dodržala trojročná lehota;
- 2) v iných situáciách, podľa článku 102 ods. 3, colné orgány oznámia dlžníkovi colný dlh, keď z ich strany bude možné určiť sumu, ktorá sa má zaplatiť, a keď budú môcť

vydať rozhodnutie. V týchto prípadoch sa uplatňuje 3 ročná lehota, pokiaľ sa podľa článku 103 ods. 2 až 4 toto obdobie nepredĺži alebo nepozastaví.

b) Spôsoby platby

Cieľom tejto časti je podrobne uviesť všetky možnosti súvisiace so spôsobmi platby, ktoré podľa nášho názoru CKÚ ponúka pri obchode. Uprednostňovaným spôsobom riešenia tejto situácie by však bol vstup tovaru do colného skladu v prípadoch, keď ďalší predaj alebo spracovanie a následný predaj nie sú bezprostredné, a nižšie uvedeným vysvetlením nie je dotknutá táto preferovaná možnosť.

Niekoľko členských štátov požiadalo o všeobecný odklad lehôt na platbu cla. Legislatívny rámec CKÚ v súčasnosti nedisponuje právnym základom na zabezpečenie **všeobecného odkladu** lehôt na platbu cla alebo pozastavenie vyberania uvedených ciel z dôvodu krízovej situácie. Neposkytuje ani právny základ na zabezpečenie všeobecného pozastavenia platobných lehôt na základe vyššej moci, ako mnohí požadovali.

Judikatúra Súdneho dvora definovala pojem vyššia moc nasledovne:

„Z ustálenej judikatúry zavedenej v rôznych sférach práva Únie vyplýva, že pojmom vyššia moc sa odkazuje na neobvyklé a nepredvídateľné okolnosti, nezávislé od toho, kto sa jej dovoľáva, ktorých dôsledkom nebolo možné zabrániť napriek vynaloženiu všetkej starostlivosti“.

Okrem toho v článkoch CKÚ neexistuje výslovný odkaz na pojem „vyššia moc“ ani na „nepredvídateľné okolnosti“, ktoré sa týkajú platby colného dlhu (články 108 až 114 CKÚ), čo je v rozpore so situáciou postupu pri vrátení a odpustení, podľa článku 121 CKÚ. Za týchto okolností nie je možné systematické odvolávanie sa na pojem vyššej moci.

Aj v situáciách, kde je výslovne ustanovený pojem vyššej moci, sa vyžaduje dôkladné individuálne posúdenie, prípad od prípadu. Z týchto dôvodov nie je možné ustanoviť všeobecné vyhlásenie, že každá situácia spojená s pandémiou COVID19 predstavuje „vyššiu moc“.

Zmena a doplnenie CKÚ s cieľom zaviesť väčšiu flexibilitu by si vyžadovala časovo náročný legislatívny postup. Takouto zmenou by navyše nebolo možné modifikovať finančné povinnosti členských štátov, súvisiace s včasným sprístupnením tradičných vlastných zdrojov do rozpočtu EÚ.

Malo by sa však zdôrazniť, že CKÚ už ponúka určitú flexibilitu týkajúcu sa pozastavenia platieb dlhov, individuálne od prípadu k prípadu. Členské štáty by počas tejto krízy mohli použiť všetky právne prostriedky na uplatňovanie flexibility v rámci povolených limitov.

Aj keď uplatňovanie flexibility nemusí zaručiť plne harmonizovaný prístup, skutočnosťou je, že situácia nie je rovnaká vo všetkých členských štátoch a takisto problémy nie sú totožné pre všetky hospodárske subjekty.

Nižšie sú uvedené limity každého z príslušných článkov s cieľom reagovať na žiadosť o podrobnejšie usmernenie.

- Vážne hospodárske alebo sociálne ťažkosti

Niekoľko strán požiadalo o jasné usmernenie k pojmu „vážne hospodárske a sociálne ťažkosti“, ako je stanovené v niekoľkých ustanoveniach CKÚ (článok 45 ods. 2 a 3 (odklad vykonateľnosti), článok 112 ods. 1 a 3 (iné spôsoby platby cla) a 114 ods. 3 (úroky z omeškania)).

V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že uplatňovanie týchto ustanovení závisí od žiadosti subjektu.

Po druhé, subjekt nesie dôkazné bremeno, aby uspokojivo preukázal colným orgánom hospodárske alebo sociálne ťažkosti, ktorým čelí. Niektoré členské štáty zaviedli vnútroštátne právne predpisy uplatniteľné počas tejto krízovej situácie a ustanovili určité podmienky, ktoré sa majú splniť, s cieľom preukázať, že hospodársky subjekt čelí „vážnym hospodárskym a sociálnym ťažkostiam“. Je zrejmé, že stále musia byť splnené ďalšie podmienky stanovené v článkoch CKÚ.

- Článok 108 CKÚ – Všeobecné lehoty na zaplatenie a pozastavenie plynutia lehôt na zaplatenie

Článok 108 CKÚ stanovuje všeobecné lehoty na zaplatenie cla.

Vo všeobecnosti, nesmie táto lehota presiahnuť 10 dní od oznámenia colného dlhu dlžníkovi.

Toto ustanovenie však už obsahuje výnimku z tohto pravidla (článok 108 ods. 1 druhý pododsek) v prípadoch odvolania. Ak má subjekt dôvody na podanie odvolania, uplatnenie článku 45 ods. 2 a 3 CKÚ by mohlo viesť k predĺženiu 10 dní v článku 108, odkladom vykonateľnosti rozhodnutia o určení colného dlhu. Vyžadovalo by sa individuálne posúdenie od prípadu k prípadu, berúc do úvahy konkrétnu situáciu subjektu.

V článku 108 ods. 1 tretom pododseku CKÚ sa okrem toho stanovuje iná situácia, v ktorej by sa mohla lehota na zaplatenie predĺžiť. Ak sa suma, ktorá sa má zaplatiť, určila počas kontroly po prepustení, colné orgány môžu predĺžiť túto lehotu na žiadosť dlžníka (článok 108 ods. 1 tretí pododsek). Takéto predĺženia lehôt nesmú presiahnuť čas, ktorý dlžník potrebuje na uskutočnenie príslušných krokov na splnenie jeho povinnosti, čo v súčasnej situácii opäť umožňuje určitú mieru flexibility.

Okrem toho sa v článku 108 ods. 3 uvádzajú rôzne dôvody na pozastavenie plynutia lehôt na zaplatenie, súvisiace so špecifickými situáciami, konkrétne: žiadosť o odpustenie cla, zhabanie, zničenie alebo prenechanie tovaru a vznik colného dlhu podľa článku 79, ak existuje viac ako jeden dlžník.

- Článok 109 CKÚ – Platba

V súvislosti s článkom 109 CKÚ, by mohlo byť užitočné zvážiť možnosť uvedenú v odseku 2 – platba uskutočnená treťou stranou namiesto dlžníka. V určitých situáciách by uvedené mohlo ponúknuť východisko.

- Článok 110 CKÚ – Odklad platby a článok 111 CKÚ – Lehoty, na ktoré sa platba odkladá.

Podľa článkov 110 a 111 CKÚ, nie je možné upustiť od požiadavky na záruku alebo bez záruky predĺžiť lehotu na zaplatenie.

V článku 110 CKÚ sa stanovujú rôzne spôsoby odkladu platby, ktoré sa majú poskytnúť na žiadosť dotknutej osoby a po poskytnutí záruky. Lehota, na ktorú sa platba odkladá je 30 dní (článok 111).

Podľa nášho názoru však existuje možnosť povoliť lehotu dlhšiu ako 30 dní uvedenú v článku 111 CKÚ, a to využitím „iných spôsobov platby cla“ podľa článku 112 CKÚ.

- Článok 112 CKÚ – Iné spôsoby platby cla

Podľa článok 112 CKÚ, môžu colné orgány okrem odkladu platby, dlžníkovi povoliť iné spôsoby platby cla pod podmienkou, že sa poskytne záruka a účtuje úverový úrok.

Odsek 3 tohto článku však umožňuje colným orgánom upustiť od požiadavky na záruku alebo účtovania úverového úroku, ak sa na základe podloženého posúdenia postavenia dlžníka preukáže, že by to mohlo spôsobiť vážne ekonomické alebo sociálne ťažkosti.

Príklad takého spôsobu platby by pre colné orgány znamenal, že sa umožní platba v splátkach, aj keď mal subjekt prospech z odkladu platby za uvedené colné dlhy podľa článku 110 CKÚ. Záruka pre tieto colné dlhy by zostala platná a bola by k dispozícii colným orgánom. Záruka by však nebola blokovaná alebo vymáhaná na vyrovnanie nesplateného dlhu, ak sa tento dlh stane predmetom iných spôsobov platby. Ak sú splnené podmienky článku 112 ods. 3 CKÚ, nie je potrebné poskytnúť ďalšiu záruku pre iný spôsob platby.

Predovšetkým je potrebné zdôrazniť, že uvedená flexibilita, a najmä pozastavenie platieb subjektu, nemajú žiadny vplyv na lehoty stanovené v článku 105 CKÚ, ktoré colné orgány musia, pri zápise príslušných súm do účtovnej evidencie rešpektovať. Lehoty na zápis do účtovnej evidencie uvedené v článku 105 sa neuplatňujú iba vtedy, ak colné orgány preukážu, že nedodržanie lehôt bolo zapríčinené nepredvídateľnými okolnosťami alebo prípadmi vyššej moci. Je potrebné poznamenať, že článok 105 ods. 5, v ktorom sa tieto pojmy uvádzajú, sa týka zodpovednosti členských štátov za rozpočet EÚ.

- Článok 91ods. 2 b) CKÚ DN

Stanovuje pozastavenie lehoty na zaplatenie v prípade colného dlhu, ktorý vznikol nespĺnením povinnosti alebo nedodržaním podmienky, aj bez požiadavky na poskytnutie záruky, v prípade, že na základe doloženého posúdenia sa zistilo, že požiadavka na poskytnutie záruky by dlžníkovi pravdepodobne spôsobila vážne hospodárske alebo sociálne ťažkosti.

c) Prekročenie limitov záruky

Prekročenie limitov záruky nie je z právneho hľadiska možné mimo rámca súčasných právnych ustanovení o zárukách v zníženej výške alebo o upustení od záruky (článok 95 ods. 2 a 3 kódexu).

Komisia však v súčasnosti prijíma opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa pri tovare prepustenom do colného režimu dočasné použitie pre obeť živeľnej pohromy spôsobenej pandemiou COVID-19, uplatnilo oslobodenie od cla a DPH, čo by v skutočnosti znamenalo upustenie od požiadavky na záruku za tento konkrétny tovar.

d) Použitie digitálneho podpisu na účely záväzku

Za týchto osobitných okolností pandémie COVID-19, v čase kedy by sa fyzické kontakty mali čo najviac obmedziť, sa niekoľko členských štátov zaujímalo, či by nebolo možné nahradiť tlačенú verziu záväzku ručiteľa na vydanie celkovej záruky, ako je stanovené v prílohe 32-03 CKÚ DN & VN elektronickým dokumentom vrátane digitálneho podpisu ručiteľa.

Táto možnosť sa uvádza v článku 151 ods. 7 VN CKÚ, ktorý colným správam umožňuje prijať záväzok ručiteľa aj v inej forme než formy uvedené v prílohách 32-01, 32-02 a 32-03 pod podmienkou, že má rovnaký právny účinok. Uvedené sa tým pádom vzťahuje aj na prijatie elektronického/digitálneho podpisu (namiesto vlastnoručného podpisu), ak je to upravené vnútroštátnymi právnymi predpismi.

4. Vstup tovaru

4.1. Lekárske, chirurgické a laboratórne vybavenie v prípade núdzového režimu

a) Predbežné colné vyhlásenie o vstupe

Lekárske, chirurgické a laboratórne vybavenie nie je oslobodené od povinnosti podať predbežné colné vyhlásenie o vstupe, a to ani v núdzových prípadoch. V článku 127 ods. 7 CKÚ sa však ustanovuje možnosť, aby sa na podanie predbežného colného vyhlásenia o vstupe používali obchodné, prístavné alebo prepravné informačné systémy pod podmienkou, že takéto systémy obsahujú údaje potrebné na také vyhlásenie a že tieto údaje sú k dispozícii v stanovenej lehote pred tým, ako tovar vstúpi na colné územie Únie.

b) Predloženie tovaru colným orgánom

Tovar, ktorý nie je tovarom Únie a vstupuje na colné územie Únie sa musí predložiť colným orgánom. Aj keď v zásade nie je možné upustiť od tejto povinnosti pre lekárske, chirurgické a laboratórne vybavenie, za predloženie sa môže považovať ústne colné vyhlásenie na dočasné použitie (pozri nižšie bod 7 a)).

c) Dovoz ľudských orgánov a kostnej drene určených na transplantáciu v EÚ

Pre použitie tohto tovaru je rozhodujúci čas, a preto by mali byť colné formality na dovoz orgánov a iných ľudských alebo živočíšnych tkanív v súčasnej núdzovej situácii čo najmenšie, aby nedošlo k oneskoreniu ich prepustenia do voľného obehu, a teda, aby boli včas dodané a použité.

Uľahčenie v tomto zmysle poskytuje zmena článku 138 nariadenia (EÚ) 2015/2446 CKÚ DN, písm. h), a článku 141 ods. 1, ktorú Európska komisia prijala 3. apríla 2020 ako súčasť balíka zmien a doplnení DN. V nových článkoch sa ustanovuje, že pokiaľ orgány a iné ľudské alebo živočíšne tkanivá alebo ľudská krv nie sú navrhnuté inými prostriedkami, považujú sa za navrhnuté na prepustenie do voľného obehu akýmkoľvek iným úkonom ustanoveným v zmenenom článku 141 ods. 1 CKÚ DN (navrhnutie akýmkoľvek iným úkonom). Táto možnosť by sa mala vzťahovať aj na dovoz kostnej drene, ktorú je možné považovať za ľudský orgán alebo tkanivo určené na transplantáciu.

S cieľom uľahčiť dovoz kostnej drene v súčasnej krízovej situácii, Komisia vykoná zmeny článku 138 písm. h) a článku 141 ods. 1 CKÚ DN so spätnou účinnosťou od 15. marca 2020¹. Tieto zmeny dovozcom umožnia už teraz využiť uvedené riešenie na uľahčenie prepustenia tovaru v súčasnej situácii. Príslušné vnútroštátne orgány sú však naďalej zodpovedné za zabezpečenie dodržiavania podmienok prepravy a dovozu ľudských orgánov v súvislosti s príslušnými vnútroštátnymi, európskymi alebo medzinárodnými pravidlami upravujúcimi prepravu a obchod s týmto tovarom.

4.2. Iné kategórie tovaru

a) Predloženie tovaru colným orgánom

S cieľom zmierniť frekvenciu prekročenia hraníc a optimalizovať colné kontroly na vonkajších hraniciach EÚ, sa hospodárske subjekty vyzývajú, aby používali spoločný tranzitný režim, TIR alebo vopred podané colné vyhlásenia.

b) T2L

Hospodárske subjekty sú taktiež vyzvané, aby zvážili prepravu tovaru v súlade s článkom 119 ods. 2 DN, v rámci ktorého sa uplatňuje domnieka colného statusu tovaru Únie.

Colné orgány môžu na vnútroštátnej úrovni nájsť spôsoby, ako dočasne akceptovať kópie T2L namiesto originálov, pokiaľ prevládajú okolnosti, ktoré znemožňujú včasné predloženie originálov, za predpokladu, že originálne doklady budú uchované na účely colných kontrol v súlade s článkom 51 ods. 1 CKÚ. Týmto nie je dotknuté uplatňovanie kontrolných postupov alebo iných postupov administratívnej pomoci, najmä v prípade podozrenia z podvodu alebo nezrovnalostí.

5. Predkladanie dôkazov o preferenčnom pôvode počas krízovej situácie COVID-19

Útvary Komisie boli informované o ťažkej situácii, ktorej čelia niektoré členské štáty EÚ a preferenční obchodní partneri EÚ pri poskytovaní osvedčení o pôvode v náležitej forme (t. j. podpísané, opečiatkované a v správnom papierovom formáte), keďže boli v mnohých krajinách kontakty medzi colnými orgánmi a hospodárskymi subjektmi pozastavené z dôvodu krízovej situácie COVID-19.

Preskúmali niekoľko spôsobov, aby pokračovanie preferenčného obchodovania nebolo ovplyvnené počas trvania tejto mimoriadnej situácie, a to najmä: možnosť za určitých podmienok prijať kópie osvedčení a optimálne využitie statusu schváleného vývozcu ako alternatíva oficiálneho dokladu. Uvedené by sa uskutočňovalo iba počas trvania krízovej situácie a za osobitných podmienok.

S členskými štátmi sa o uvedených spôsoboch postupu konzultovalo, pričom útvary Komisie vyzvali obchodných partnerov EÚ, ktorí tiež čelia takejto situácii, aby avizovali, či majú záujem o využitie takýchto mimoriadnych opatrení, a aby tiež poskytli podrobné informácie o

¹

Ostatné opatrenia uvedené v zmene CKÚ DN sa začnú uplatňovať po nadobudnutí účinnosti zmeny a doplnenia, t. j. 20 dní po uverejnení právneho textu v úradnom vestníku. Uverejnenie sa uskutoční až po tom, ako Európsky parlament a Rada skontrolujú text, ktorý Komisia prijala 3. apríla. Táto lehota trvá zvyčajne dva mesiace, ale môže sa predĺžiť.

tom, ako by mohli postupovať s cieľom zabezpečiť koordináciu a vzájomnú výmenu informácií v rámci daných opatrení.

Tento postup, opísaný v informačnom ozname² sa môže začať uplatňovať medzi členskými štátmi EÚ a tými obchodnými partnermi EÚ, ktorí prejavia záujem, po schválení útvarmi Komisie. V súvislosti s uvedeným, útvary Komisie uverejnia informácie o krajinách, ktoré budú takýto postup uplatňovať.

6. Colné režimy a dočasné uskladnenie

a) Dočasne uskladnený tovar viac ako 90 dní

Hospodárske subjekty nás požiadali o predĺženie 90-dňovej lehoty, počas ktorej môže byť tovar, ktorý nie je tovarom Únie, dočasne uskladnený. Túto maximálnu lehotu však nie je možné predĺžiť bez zmeny CKÚ. Ak tovar nie je navrhnutý na prepustenie do colného režimu (alebo spätne vyvezený) v uvedenej 90-dňovej lehote, vzniká colný dlh. Ak tovar nemohol byť prepustený do colného režimu alebo spätne vyvezený z dôvodu okolností súvisiacich s pandémiou COVID-19, hospodársky subjekt sa môže odvolať na prípady vyššej moci. Colné orgány posúdia každú situáciu individuálne od prípadu k prípadu a, ak je to opodstatnené, uplatnia spravodlivý nárok podľa článku 120 CKÚ alebo vykonajú formality na úpravu postavenia tovaru podľa článku 124 ods. 1 písm. h) a 124 ods. 1 k) CKÚ, v závislosti od toho, či je tovar prepustený do voľného obehu alebo spätne vyvezený. Uvedené by však nemalo viesť k situácii, že za tovar vo voľnom obehú sa nebude platiť clo.

V tejto súvislosti sa uplatňovanie článku 120 ods. 2 CKÚ nevzťahuje na samotnú pandémiu COVID-19; namiesto toho uvádza do súvislosti rozdielny účinok, ktorý má pandémia na hospodárske subjekty, podľa ich schopnosti a pripravenosti chrániť sa proti takejto situácii.

Ďalším riešením by mohla byť žiadosť držiteľa povolenia na dočasné uskladnenie o povolenie na prevádzkovanie skladovacích priestorov na colné uskladňovanie. Tým sa umožní prepustenie tovaru do colného režimu colné uskladňovanie bez zmeny jeho umiestnenia po uplynutí 90-dňovej lehoty, ktorá je k dispozícii na dočasné uskladnenie. Uvedené žiadosti by sa mali v čo najväčšej možnej miere vybavovať prednostne. Hospodársky subjekt bude teda používať obe povolenia.

b) Možnosť použitia miest určených na dočasné uskladnenie tovaru

Hospodárske subjekty môžu ako dočasné riešenie požiadať príslušné colné orgány, o určenie ďalších priestorov na dočasné uskladnenie, iných ako miesta, kde možno tovar dočasne uskladniť. V týchto prípadoch, by sa uvedené určené miesta mohli využívať až do udelenia alebo zmeny povolení na dočasné uskladnenie.

² Informačný oznam č. 1: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/200331-information_note_certificates_en_and_fr.pdf

c) Možnosť použitia zjednodušených colných vyhlásení bez predchádzajúceho povolenia

Takáto možnosť je stanovená v CKÚ, pričom môžu colné orgány súhlasiť so zjednodušeným colným vyhlásením na nepravidelné alebo príležitostné použitie. Vzhľadom na absenciu definície pojmu „pravidelné používanie“ by sa mohla preukázať určitá flexibilita.

d) Lehota na predloženie dodatočného colného vyhlásenia

Za súčasných okolností zostávajú v platnosti lehoty na predloženie dodatočného colného vyhlásenia stanovené v článku 146 DN. Tieto lehoty sa však určujú podľa dátumu zápisu do účtovnej evidencie, pričom je stanovené, že bežné lehoty na zápis do účtovnej evidencie sa neuplatňujú za nepredvídateľných okolností alebo v prípadoch vyššej moci.

Tým pádom, ak hospodársky subjekt nie je schopný dodržať lehotu na predloženie dodatočného colného vyhlásenia, z dôvodov súvisiacich s pandémiou COVID-19, mal by o tom čo najskôr informovať dohliadajúci colný úrad. Ak je žiadosť hospodárskeho subjektu opodstatnená z dôvodu nepredvídateľných okolností, na základe individuálneho posúdenia, by sa mohli konečné termíny na predloženie dodatočného colného vyhlásenia prispôbiť nepredvídateľným okolnostiam, a to na tak dlhú dobu pokiaľ budú uvedené okolnosti trvať.

e) Predkladanie tovaru na miestach schválených colnými orgánmi

Predloženie tovaru colným orgánom by sa mohlo uľahčiť prostredníctvom konceptu „miesta schváleného colnými orgánmi“ uvedeného v článku 139 ods. 1 CKÚ. Uvedené by umožnilo predloženie tovaru, napr. v prípade kritického tovaru, priamo v priestoroch hospodárskeho subjektu.

f) Dlhšie obdobie na opravu colných vyhlásení

V súlade s článkom 173 ods. 3 CKÚ, možno na žiadosť deklaranta do troch rokov od dátumu prijatia colného vyhlásenia povoliť opravu colného vyhlásenia po prepustení tovaru, aby si mohol deklarant splniť povinnosti týkajúce sa prepustenia tovaru do dotknutého colného režimu. V prípade colných vyhlásení podaných počas krízovej situácie COVID-19, by táto lehota mala byť dostatočná na to, aby hospodárske subjekty mohli požiadať o opravu.

7. Tranzit

Zdá sa, že colný režim tranzit má bezproblémový priebeh aj napriek preventívnym opatreniam použitým na zabránenie vypuknutia COVID-19, t. j. obmedzenie fyzických kontaktov a obmedzenie použitia papierových dokumentov. V EÚ a v krajinách spoločného tranzitu by sa mali uplatňovať nasledujúce opatrenia.

a) Umiestnenie tovaru do colného režimu tranzit bez predloženia colným orgánom a prijatie tovaru na schválenom mieste (článok 233 ods. 4 b) CKÚ)

Hospodárske subjekty sa vyzývajú, aby zvažili ešte väčšie využitie zjednodušených colných postupov, ako je schválený odosielateľ a schválený príjemca.

b) Lehota na predloženie tovaru na colnom úrade určenia (článok 297 a 306 ods. 3 VN)

Hospodárske subjekty môžu očakávať, že colný úrad odoslania pri stanovovaní lehoty, v rámci ktorej sa tovar predkladá na colnom úrade určenia, zohľadní vplyv preventívnych opatrení a možný dlhší čas prepravy.

Ak sa tovar predložil colnému úradu určenia po uplynutí lehoty, z dôvodov súvisiacich s COVID-19, držiteľ colného režimu dodržal lehotu, ak on alebo dopravca colnému úradu určenia uspokojujúco preukáže, že oneskorenie nespôsobil on.

c) Iné identifikačné opatrenia než označenie uzáverou (článok 302 ods. 1 VN)

Vzhľadom na osobitné okolnosti týkajúce sa vypuknutia COVID-19 sa môžu prijať iné identifikačné opatrenia než označenie uzáverou. Namiesto toho sa colné orgány spoľahnú na opis tovaru, pod podmienkou, že je opis dostatočne presný a umožňuje tovar ľahko identifikovať, je v ňom uvedené jeho množstvo a povaha, ako aj akékoľvek osobitné prvky.

d) Lehoty na zasielanie výsledkov kontroly (článok 309 ods. 1 VN)

Lehota na zasielanie výsledkov kontroly sa vo výnimočných prípadoch, ako je mimoriadna situácia týkajúca sa COVID-19, môže predĺžiť až na šesť dní.

e) TIR

Dopravcovia môžu požiadať colné orgány, aby povolili použitie režimu TIR v papierovej podobe, iba ak je to za súčasných okolností potrebné, v súvislosti s pravidlami zabezpečenia kontinuity činností.

f) Tranzitný/bezpečnostný sprievodný doklad, T(S)AD

Colná správa môže počas krízového obdobia dočasne poskytnúť alebo prijať tranzitný/bezpečnostný sprievodný doklad v elektronickom formáte, napr. naskenovaný dokument alebo SMS s číslom MRN.

g) Sprievodné doklady

Colná správa môže dočasne, počas krízového obdobia súhlasiť, aby hospodárske subjekty mohli k elektronickému tranzitnému vyhláseniu pridať alebo zaslať naskenované sprievodné dokumenty, napr. prepravný doklad, CMR, faktúru atď. za predpokladu, že pôvodné doklady budú uchované v súlade s článkom 51 ods. 1 CKÚ. V prípade pochybností o pravdivosti alebo správnosti dokladov môžu colné orgány vyžadovať pôvodný papierový doklad.

h) Nákladný list CIM ako tranzitné vyhlásenie na použitie colného režimu tranzit Únie v prípade tovaru prepravovaného po železnici (články 24, 30, 33 a nasl. TDA)

V rámci nákladného listu CIM ako tranzitného vyhlásenia na použitie colného režimu tranzit Únie v prípade tovaru prepravovaného po železnici (články 24, 30, 33 a nasl. TDA), môžu colné správy dočasne, počas krízového obdobia, prijať naskenované kópie papierového dokladu (dokladov), v súvislosti s týmto režimom, za predpokladu, že pôvodné doklady budú uchované a budú podliehať následnému overeniu ex post a informovaniu zúčastnených strán.

8. Osobitné colné režimy

a) Použitie colného režimu dočasné použitie

Súčasná výnimočná situácia by sa podľa článku 221 CKÚ DN mala považovať za „katastrofu“. Preto všetok tovar prepravený na colné územie Únie, použitý v súvislosti s opatreniami prijatými na odstránenie následkov „katastrof“, t. j. pandémie COVID-19, ako sú sanitky alebo podporné zdravotnícke vybavenie, by mal byť navrhnutý do colného režimu dočasné použitie s úplným oslobodením od dovozného cla. Článok 139 CKÚ DN umožňuje, aby bol uvedený tovar navrhnutý ktorýmkoľvek z úkonov, napr. úkonom prekročenia hranice podľa článku 141 ods. 1 písm. d) CKÚ DN, ktoré sa považujú za colné vyhlásenie.

Ďalšou možnosťou by bolo podať ústne vyhlásenie podľa článku 136 ods. 1 CKÚ DN. V tomto prípade je povinné predloženie podporného dokladu uvedeného v prílohe 71-01 (pozri článok 165 CKÚ DN), ale colné orgány môžu povoliť dlhšiu lehotu na sprístupnenie podporných dokladov, ktorá však nesmie presiahnuť 120 dní od dátumu prepustenia tovaru (pozri články 166 ods. 2 CKÚ a 147 ods. 2 CKÚ DN).

Rovnaký prístup sa môže uplatniť na dočasné použitie lekárskeho, chirurgického a laboratórneho vybavenia uvedeného v článku 222 DN, navrhnutého inými prostriedkami v súlade s článkom 139 DN alebo ústnym vyhlásením na základe článku 136 ods. 1 písm. d) DN.

b) Možnosť predĺženia lehoty na spätný vývoz tovaru umiestneného do colného režimu dočasné použitie

Keďže mnohé hospodárske subjekty boli povinné uzatvoriť svoje prevádzky a prestať pracovať, nie je možné, aby v stanovenej lehote uskutočnili spätný vývoz tovaru umiestneného do colného režimu dočasné použitie prostredníctvom karnetov ATA.

V takýchto prípadoch, za mimoriadnych okolností (napríklad pandémie COVID-19), článok 251 ods. 3 CKÚ umožňuje colným orgánom na základe odôvodnenej žiadosti držiteľa režimu, predĺžiť lehotu na spätný vývoz tovaru prepusteného do colného režimu dočasné použitie. Platí to bez ohľadu na druh colného vyhlásenia použitého na umiestnenie tovaru do colného režimu dočasné použitie. Ak sa na tento účel použil karnet ATA, nie je potrebné vydávať nový karnet ATA, podľa článku 14 Istanbulskeho dohovoru. Okrem toho, článok 7 ods. 2 tohto dohovoru umožňuje colným orgánom poskytnúť dlhšie obdobie, ako je stanovené v prílohe, a dokonca predĺžiť počiatočné obdobie.

c) Použitie colného režimu aktívny zušľachtovací styk

Použitie režimu aktívny zušľachtovací styk je možné a na množstvo tovaru (napr. liekov), ktoré sa môžu použiť pri krízovej situácii spôsobenej pandemiou COVID-19, sa môže vzťahovať zjednodušené ukončenie uvedené v článku 324 ods. 1 písm. e) CKU VN, pokiaľ ich sadzba dovozného cla je erga omnes „bez cla“.

Ak tovar, ktorý sa má prepustiť do colného režimu aktívny zušľachtovací styk, podlieha preskúmaniu hospodárskych podmienok, colné orgány by mali vyhodnotiť, či sa také hospodárske podmienky považujú za splnené z dôvodu nedostupnosti zušľachteného výrobku v Únii. Pri uvedenom posúdení by sa mali zohľadniť mimoriadne okolnosti spôsobené pandemiou COVID-19, s cieľom udeliť povolenia s krátkou lehotou (vzťahujúce sa iba na

obdobie do skončenia krízy, napr. tri mesiace) a zahrnúť množstvo výrobkov, ktoré sú skutočne potrebné.

9. Výstup tovaru

a) Lodné zásoby

Lodnými zásobami sa rozumie tovar a vybavenie určené na použitie na palube lode posádkou, a nie na vývoz. Podľa článku 269 ods. 2 písm. c) CKÚ, sa colný režim vývoz neuplatňuje na lodné zásoby. Lode opúšťajúce prístavy EÚ sa považujú za lode opúšťajúce EÚ (aj keď sa plavba uskutočňuje medzi dvoma prístavmi EÚ - námorné právo), a z toho dôvodu zdravotnícke zásoby na palube podliehajú formalitám týkajúcich sa vývozu, aj keď nie sú formálne prepustené do colného režimu vývoz.

Lode musia mať na palube lekárne (Smernica Rady 92/29 / EHS z 31. marca 1992 o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na zvýšenie lekárskej starostlivosti na palubách plavidiel), a tým pádom tým, ktoré vezú ochranné pomôcky a lieky pre palubné lekárne, ktoré zásobujú posádky ich lodí, by malo byť umožnené opustiť prístavy EÚ.

Tento konkrétny druh „lodných zásob“ je preto oslobodený od vývozných obmedzení na osobné ochranné prostriedky, ktoré sa vykonávajú nariadením (EÚ) 2020/402 zo 14. marca 2020.

Ďalšími otázkami týkajúcimi sa oblasti colníctva nariadenia (EÚ) 2020/402 sa zaoberá samostatné usmernenie.

b) Možnosť odkladu zrušenia platnosti colného vyhlásenia pre vývozné colné vyhlásenie a vyhlásenie o spätnom vývoze

Hospodárske subjekty požiadali o predĺženie obdobia na prepravu tovaru z colného územia bez toho, aby colný úrad vývozu zrušil platnosť vývozného colného vyhlásenia alebo vyhlásenia o spätnom vývoze.

Ak po uplynutí lehoty 150 dní po prepustení tovaru do colného režimu vývoz, pasívny zušľachtovací styk alebo spätný vývoz neboli colnému úradu vývozu doručené informácie o výstupe tovaru ani dôkazy o tom, že tovar opustil colné územie Únie, uvedený colný úrad môže zrušiť platnosť príslušného colného vyhlásenia, v súlade s článkom 248 CKÚ DN.

Za súčasných mimoriadnych okolností by však colný úrad vývozu nemal iniciovať uvedené zrušenie platnosti, pokiaľ o to deklarant príslušného colného vyhlásenia výslovne nepožiada.

10. Doplnujúce informácie

Úrad OSN pre koordináciu humanitárnych záležitostí (OCHA) sprístupnil dokumenty týkajúce sa dovozu a colného konania, ako odozvu na COVID-19 na svojej webovej stránke COVID-19.³

³ https://vosocc.unocha.org/GetFile.aspx?xml=rss/5033i2la_11.html&tid=5033&laid=1&sm=-SM34023-#S84455